



# Landsbygdskommittén Studiehandledning

Välkommen till en studiecirkel om landsbygdens framtid!

Den 4:e januari presenterade den parlamentariska Landsbygdskommittén sin utredning "För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd"

Här finns vårt förslag hur ni i studiecirkeln systematiskt kan gå igenom de åtta kapitlen och diskutera de föreslagna målen samt de konkreta förslagen.

Välkommen till en utforskande studiecirkel

Plats för  
nytänkande

Läs gärna mer på [sv.se](http://sv.se)

 Studieförbundet  
Vuxenskolan

# FÖRSLAG TILL STUDIECIRKELHANDLEDNING OM LANDSBYGDSKOMMITTENS FÖRSLAG

Den 4:e januari presenterade den parlamentariska Landsbygdskommittén (LBK) sin utredning *"För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd (SOU 2017:1)"*. I mars 2016 presenterade LBK ett delbetänkande *"På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdens utveckling, möjligheter och utmaningar (SOU 2016:26)"*.

I 75 förslag beskriver LBK hur dom vill se en sammanhållen landsbygdspolitik. LBK föreslår också ett särskilt mål för den framtida landsbygdspolitiken sett i ett trettioårsperspektiv: *"En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd."*

Landsbygdsfrågorna har kommit allt mer i fokus för samhällsdebatten. LBKs arbete är en orsak, befolkningsstatistiken från Statistiska Centralbyrån som visar att nästan hälften av landets kommuner sedan 1980-talet har tappat innevånare en annan, integration och framväxten av ett nytänkande Sverige ett tredje och kraften som visas i den lokala utvecklingskraften ett fjärde. Detta är några exempel på att diskussionen om landsbygden och framtiden innehåller många spännande dimensioner.

LBK har satt en snäv tidsgräns för remissarbetet (22:a mars) och med denna studiecirkelhandledning hoppas vi kunna underlätta för er som känner det angeläget att diskutera förslagen samt tillföra egna förslag och synpunkter i debatten om framtiden för svensk landsbygd.

Regeringen planerar att lägga fram en proposition till Riksdagen i slutet av 2017 eller början av 2018. Med hjälp av denna studiecirkel kan ni gå igenom utredningens åtta områden och diskutera vad ni tycker om Landsbygdskommitténs förslag.

Landsbygdskommittén har valt att dela upp sina förslag i åtta områden

- Näringspolitik
- Digitalisering och transportinfrastruktur
- Kompetensförsörjning
- Bostadspolitik och samhällsplanering
- Tillgång till service, välfärd och kultur
- Statlig närvaro
- Styrning och samordning
- Civilsamhället

Under varje av de åtta områdena föreslår Landsbygdskommittén

- ett mål för det aktuella området
- konkreta förslag på hur det målet ska kunna uppnås, samt
- en konsekvensbeskrivning

Längre ner hittar du förslag på upplägg på tre träffar.

Välkommen till en utforskande studiecirkel





## Studiecirkeln – en oslagbar arbetsform

Vi skall träffas i studiecirkelform. Den skapas genom ett samspel mellan deltagarna, studiematerialet och ledaren. Ledarens uppgift är att strukturera studierna och leda samtalet. Samtalet kring det faktamaterial som presenteras i studiecirkeln är grunden för lärandet. Att deltagarna bidrar med sina erfarenheter, frågor och reflektioner är det centrala i cirkelarbetet. Därför är det av största vikt att skapa en bra atmosfär där alla känner sig delaktiga.

### Studiecirkelns framgångsfaktorer

Alla deltagare är där för att de är intresserade.

Deltagarna är med och formar cirkeln och tar ansvar för den.

Gruppens egna erfarenheter är viktiga utgångspunkter i studierna.

Gruppen är liten så att alla kan vara aktiva – minst tre och kanske högst 12 deltagare om det ska bli bra.

En studiecirkel har minst tre träffar så du får möjlighet reflektera mellan sammankomsterna. Ledaren är en del av gruppen.

### Ledarens roll

Du som skall leda denna studiecirkel är en särskilt viktig cirkelledare! Du gör en insats för demokratin! Om deltagarna får insyn i det politiskt arbetet och den demokratiska processen, kanske hen rent av vill engagera sig ännu mer – då har vi vunnit en stor seger. Därför är det extra viktigt att denna studiecirkel präglas av deltagarnas delaktighet och engagemang!

Mer stöd och inspiration finns på [www.sv.se/cirkelledarnatet](http://www.sv.se/cirkelledarnatet)

Din uppgift är att

- tillsammans med deltagarna fastställa en plan för studiecirkeln.
- att se till att den planen följs – eller omprövas om så behövs
- fördela ordet så att alla kommer till tals.
- se till att sammankomsterna förbereds – gärna med hjälp av deltagarna.

Var noga med att

- alla känner sig välkomna, sedda och respekterade.
- det finns gott om utrymme för samtal och dialog.
- deltagarna kan påverka innehållet i cirkeln.
- hålla studiecirkeln partipolitiskt neutral.
- studiecirkeln ger en positiv bild av politiskt engagemang.

### Förberedelser

SV är arrangör och ansvarar för de praktiska kring studiecirkeln.

Cirkelledaren kommer oftast från den förening eller grupp som SV samverkar med.

### Innan första mötet med studiecirkeln

1. Besluta om studiecirkeln omfattning, hur många studietimmar och hur många träffar den skall ha.
2. Besluta om vilken veckodag, vilken tid och vilken plats studiecirkeln skall träffas på.
3. Meddela SV-avdelningen vilka deltagare studiecirkeln ska ha.
4. Kom överens om hur kontakt och uppföljning med SV ska ske.

Tips inför första träffen

Första träffen måste ha ett program. Träff två och tre kan planeras och formas mer utifrån deltagarnas önskemål.

### **Inledning**

En bra inledning förtydligar syfte, innehåll, arbetsform och skapar motivation!

- Hälsa välkommen och berätta om syftet med studiecirkeln.
- Förtydliga vilka som arrangerar och varför.
- Berätta om arbetsformen hur en studiecirkel är uppbyggd, att deltagarnas medverkan är en förutsättning och att deras önskemål påverkar cirkelns innehåll.

### **Presentation**

Alla är nyfikna på deltagare, medverkande och förväntningar inför studiecirkeln

En första presentation skall skapa trygghet och få alla att känna sig betydelsefulla.

Till exempel:

- Namn, var man bor, vad du har för relation till frågan/studiecirkeln.
- Vad som gjorde att deltagaren anmälde sig, förväntningar.
- Någon särskild fråga som intresserar.

Gör presentationen avspänd. Bjud på dig själv så kanske det sprider sig!

Poängtera att en studiecirkel är en mötesplats där olikheter ger extra krydda!

### **Introduktion av studiecirkeln**

Presentera ett förslag till innehåll och arbetssätt för Studiecirkeln.

Hör efter om det finns direkta frågor eller synpunkter. Återkom annars till planering av de fortsatta träffarna vid slutet av denna första sammankomst.

Nu är det dags att köra igång!



## Studiematerialet

Vår disposition i denna studiehandledning följer kapitelindelningen men studiecirkeln kan själva välja en annan indelning om ni vill. Detta bestäms på cirkeln's första träff.

Denna studiecirkel är planerad för att genomföras under tre träffar men det är naturligtvis tillåtet att genomföra fler träffar.

Ett alternativ till att behandla materialet i studiecirkelform är att genomföra en aktivitet inom ramen för annan folkbildningsverksamhet, eller som SV Arena.

En sammanfattning av utredningen på 26 sidor tillsammans med annat material från utredningen finns att ladda ner från <http://www.sou.gov.se/parlamentariska-landsbygdskommitten/>

Vill du/ni ta del av hela utredningen kan den, mot viss kostnad, beställas från Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm. Telefon 08-598 191 90, fax 08-598 191 91, e-post [kundservice@wolterskluwer.se](mailto:kundservice@wolterskluwer.se).

På sidorna 241-255 i utredningen redovisas de reservationer och särskilda yttranden som ledamöter och experter lämnat. Dessa finns inte redovisade i den korta sammanfattning som utredningen presenterat.

## Agera

Utredningen är nu ute på remiss. Remisstiden går ut 2017-03-22. Enligt landsbygdsminister Sven-Erik Bucht planerar regeringen att presentera en proposition baserad på utredningen och remissvaren i slutet av 2017.

Det är tillåtet för den som vill att skicka in en remiss. Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2) som ni hittar [www.regeringen.se](http://www.regeringen.se)

Att skriva en remiss är ett sätt att tala om vad ni tycker och vara med och påverka. Andra möjligheter är att skriva insändare/debattartikel eller skicka in synpunkter direkt till riksdagsledamöterna från ert län. På riksdagens hemsida kan ni se vilka riksdagsledamöter som representerar ert län. Ni kan mejla dom på [fornamn.efternamn@riksdagen.se](mailto:fornamn.efternamn@riksdagen.se)

<http://www.sou.gov.se/parlamentariska-landsbygdskommitten/kommitten-och-sekretariat/>

Använd också gärna sociala medier för att tala om vad ni tycker.

## Innan första träffen – och mellan varje träff

Individuell genomläsning (kan ske mellan sammankomsterna)

Läs först individuellt igenom sammanfattningen, med pennan i hand. Stryk under och markera i marginalen:

- ? = Otydligt eller svårt att förstå. Behöver förtydligas,
- ! = Bra med målet och förslagen. Viktigt och behöver förstärkas.
- = Håller inte med om. Onödigt eller fel, bör tas bort.
- + = Bra och ytterligare behöver läggas till på detta område (Gör en notering om vad).

# Upplägg för studiecirkeln

## Upplägg av arbetet

Vi föreslår ett upplägg där cirkeln möts tre gånger och systematiskt går igenom de åtta kapitlen och diskuterar de föreslagna målen samt de konkreta förslagen enligt nedanstående föreslagna modell.

Utgå ifrån sammanfattningen av Landsbygdskommitténs förslag. För varje övergripande mål, förslag och konsekvenser som beskrivs i sammanfattningen kan ni använda följande angreppssätt:

### 1. Individuell genomläsning (kan ske mellan sammankomsterna)

Läs först individuellt igenom sammanfattningen, med pennan i hand. Stryk under och markera i marginalen:

- ? = Otydligt eller svårt att förstå. Behöver förtydligas,
- ! = Bra med målet och förslagen. Viktigt och behöver förstärkas.
- = Håller inte med om. Onödigt eller fel, bör tas bort.
- + = Bra och ytterligare behöver läggas till på detta område (Gör en notering om vad).

Behöver förtydligas

Behöver förstärkas

Notera också här till vänster.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Kan tas bort

Bör läggas till

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

## 2. Dialog i gruppen

Gå igenom dokumentet gemensamt och ta upp de frågor som ni menar behöver förtydligas, förstärkas, tas bort eller läggas till. Ta hjälp av varandra och försök gemensamt tränga bakom orden och reda ut eventuella oklarheter.

## 3. Beslut om nästa steg

Beslut om hur gruppen vill föra sina synpunkter vidare, exempelvis ett eget remissvar, insändare, kontakt med riksdagsledamöter från länet, sociala medier, mm.

# Sammankomst 1

Inled träffen med att hälsa alla deltagare välkomna, gör en presentationsrunda.

- Namn
- Hemvist
- Viktigaste frågan

Låt var och en beskriva vilka förväntningar man har på studiecirkeln och om det är någon särskild fråga som bör belysas. Skriv upp förväntningarna på ett gemensamt blädderblocksark någonstans i lokalen där ni kan fortsätta att skriva upp frågeställningar eller oklarheter som ni vill diskutera under cirkelns gång.

Cirkelledaren presenterar SV, förutsättningar för studiecirkeln, närvarolistan och annat praktiskt.

Diskutera och kom gemensamt fram till hur cirkeln ska föra vidare sina synpunkter och förslag – remissvar, insändare, kontakt med riksdagsledamöter från länet, sociala medier, mm.

## Under första sammankomsten går vi igenom och diskuterar

Förslaget till **övergripande mål** för den framtida landsbygdspolitiken sett i ett trettioårsperspektiv: *”En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd.”*

Områdena i Landsbygdskommitténs material avseende kapitlen om **”Näringspolitik”** samt **”Digitalisering och transportinfrastruktur”**

Sammankomsten avslutas med en sammanfattning och överenskommelse om vad som skall gälla för sammankomst två, t ex om deltagarna skall läsa/söka något ytterligare underlag, undersöka något eller kontakta någon.



## Sammankomst 2

Sammanfattning och genomgång av det man gjorde/kom överens om under först sammankomsten. Uppföljning av frågor från sammankomst ett/och eller diskussioner kring det deltagarna har undersökt sedan första träffen.

Behandla områdena i Landsbygdskommitténs material avseende kapitlen om **"Kompetensförsörjning"**, **"Bostadspolitik och samhällsplanering"** samt **"Tillgång till service, välfärd och kultur"**

Sammankomsten avslutas med sammanfattning och överenskommelse om ev uppdrag/inläsning till nästa sammankomst.

## Sammankomst 3

Uppföljning av diskussioner från sammankomst två. Diskussioner kring det som deltagarna undersökt sedan förra sammankomsten.

Områdena i Landsbygdskommitténs material avseende kapitlen om **"Statlig närvaro"**, **"Styrning och samordning"** samt **"Civilsamhället"**

Vid denna träff går vi också igenom de sista delarna i utredningen som tar upp **"Finansiering av förslagen"**, **"Konsekvenser för miljön"**, **"Konsekvenser för jämställdheten"** samt **"Konsekvenser för integrationen"**, vilket är områden som varje statlig utredning måste beskriva.

I **"Några avslutande ord"** (sid 26 i den korta versionen) skriver utredningen: *"Men många människor i våra landsbygder känner sig i dag svikna av samhället."*

- Håller ni med om den slutsatsen? Om så, vilka konsekvenser kan det leda till?

### Avslutning

Har vi nått våra mål? Vad har varit bra? Vad vill vi ändra? Var de mål vi hade för studiecirkeln realistiska? Hur går vidare?

Uppföljning av studiecirkeln. Diskussion om eventuellt fortsatt samarbete med studiecirklar.

## **Utvärdera**

Det är viktigt att deltagarna får utvärdera studiecirkeln, dels för att det betyder att vi är intresserade av deras upplevelse, dels för att vi skall kunna utveckla oss!

Tips på utvärderingsmetoder

- Använd en enkel blankett med olika frågor där deltagarna svarar på en skala samt ges möjlighet att kommentera. Detta finns hos SV.
- Låt deltagarna dela ett papper i två spalter – bra / mindre bra och skriva i reflektion i respektive spalt
- Be deltagarna skriva några fria reflektion kring cirkeln

## **Återkoppling till SV**

Inlämning av närvarolistan underskriven eller digitalt

Uppföljning av studiecirkeln. Diskussion om fortsatt samarbete med studiecirkelar.

[www.sv.se](http://www.sv.se)



**Studieförbundet  
Vuxenskolan**

[www.sv.se](http://www.sv.se)



@studieforbundetvuxenskolan